

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 21CoP/162/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1417212459
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 05. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Antónia Kandravá
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2020:1417212459.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Antónie Kandravej a členiek senátu JUDr. Elišky Wagshalovej a JUDr. Ingrid Kalinákovej v právnej veci navrhovateľa: R. V., narodeného XX.XX.XXXX, bytom U. XXXX/XX, XXX XX T., štátny občan SR, právne zastúpeného: Advokátska kancelária Hudzík & Partners s. r. o., Mnoheľova 830/15, 058 01 Poprad, IČO: 47 251 654 proti osobe oprávnenej z výživného R. V., narodeného XX.XX.XXXX, bytom R. XXXX/X, XXX XX F. - V. U., štátny občan SR, právne zastúpeného: Cottyn Cúth s.r.o., advokátska kancelária, Laurinská 18, 811 01 Bratislava, IČO: 50 073 125 o zníženie výživného o odvolaní navrhovateľa proti rozsudku Okresného súdu Poprad č.k. 9Pc/26/2017-275 zo dňa 12.06.2019 takto

rozhodol:

I. P o t v r d z u j e rozsudok.

II. Žiaden z účastníkov n e m á n á r o k na náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

I. Predmet konania

1. Navrhovateľ sa podaným návrhom na začatie konania domáhal zníženia výživného pre syna ako osoby oprávnenej z výživného zo sumy 150,- Eur mesačne na sumu 30,- Eur mesačne, počnúc dňom 30.08.2017 do budúca.

II. Obsah napadnutého rozhodnutia

2. Okresný súd Poprad ako súd prvej inštancie (ďalej aj ako „súd“) napadnutým rozsudkom návrh zamietol. Žiadnemu z účastníkov nárok na náhradu trov konania nepriznal.

3. Rozhodnutie právne zdôvodnil ustanoveniami § 62 ods. 1 až 5, § 75 ods. 1, 2, § 78 ods. 1 až 3 zákona č. 36/2005 Z.z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „Zákon o rodine“).

4. Vykonaným dokazovaním mal súd za preukázané, že rozhodnutím Okresného súdu Bratislava IV. č.k. 25P/72/2014-203 z 27.04.2015 v spojení s rozhodnutím Krajského súdu v Bratislave č.k.11CoP/439/2015-281 z 27.09.2016 bolo naposledy rozhodnuté o vyživovacej povinnosti otca vo vzťahu k tom čase maloletému synovi, ktorý v priebehu konania nadobudol plnoletosť. Týmto rozhodnutím bol navrhovateľ zaviazaný prispievať na výživu syna sumou 150,- Eur mesačne od 17.03.2014. Dlžné výživné vo výške 3.662,85 Eur bol zaviazaný zaplatiť v lehote 15 dní od právoplatnosti rozsudku. V čase pôvodného rozhodnutia bol syn študentom strednej školy - bilingválneho gymnázia. Navrhovateľ v roku 2013 dosahoval príjem 369,38 Eur priemerne mesačne netto, od decembra 2014 sa opäť zamestnal a v marci 2015 mal príjem asi 550,- Eur mesačne netto. Matka v roku 2011, 2012, 2013

poberala dávky v hmotnej núdzi vo výške 208,90 Eur. Zistil, že osoba oprávnená z výživného navštevuje 2. ročník študijného programu Všeobecné lekárstvo. Štúdium je šesťročné dennou formou. Podľa Rozhodnutia o priznaní sociálneho štipendia zo dňa 25.10.2017 mu bolo priznané sociálne štipendium v mesačnej výške 185,- Eur od 01.09.2017 do 30.06.2018 a v mesačnej výške 195,- Eur od 01.09.2018 do 30.06.2019. Z lekárskejších správ predložených navrhovateľom o vyšetreniach z roku 2017, vyplývajú - sarkoidóza pľúc, syndróm karpálneho tunela, poškodenie krčných nervových koreňov, laryngitis chronica hypertr. (fajčiarske hrdlo); náklady na nákupe inhalátora, preddavku protet. prác v sume, fixnej náhrady. Podľa mzdových listov navrhovateľa (č. I. 259 až 265 - obchodná spoločnosť DUEBI s.r.o., Nová Lesná č. 368, IČO: 36501875) bol zamestnaný do 15.03.2017, čistý mesačný príjem za marec 2017 preto predstavoval sumu 293,72 Eur a za ďalších deväť mesiacov roku 2017 predstavoval sumu 464,14 Eur; za rok 2018 sumu 535,37 Eur a za prvé štyri mesiace roku 2019 sumu 570,77 Eur. Príjem matky predstavuje za rok 2018 súhrn čistého príjmu z činnosti osobného asistenta (1.834,24 Eur) a prídavkov (283,84 Eur) v sume 2.118,08 Eur t.j. mesačne 176,50 Eur.

5. Na takto zistený skutočný stav veci prijíma právny záver o tom, že neboli splnené podmienky pre zmenu právoplatného rozhodnutia, ktorým bola upravená vyživovacia povinnosť. Súd konštatuje, že na strane navrhovateľa nedošlo k žiadnej podstatnej zmene pomerov ktorá by mohla ovplyvniť vyživovaciu povinnosť voči synovi. Ohľadne jeho zdravotného stavu uviedol, že ide o možné operácie v budúcnosti, nie sú zmenou podstatnou. Ohľadne príjmov a výdavkov, konštatuje, že sú na porovnateľnej úrovni s predchádzajúcim stavom. Na strane druhej došlo k zmene na strane osoby oprávnenej z výživného, ktorý sa stal študentom vysokej školy a pripravuje sa na svoje budúce povolanie. Z dôvodu nezistenej zmeny pomerov návrh zamietol.

6. O trovách konania rozhodol podľa § 52, § 55, § 57 CMP. Poukazuje na to, že osoba oprávnená z výživného si uplatnila náhradu trov konania, avšak súd prihliadol na charakter sporu, zdravotný stav navrhovateľa, ako aj jeho reálne možnosti vyplatiť zostávajúcu časť dlžného výživného v celosti.

III. Obsah odvolania navrhovateľa

7. Odvolanie proti rozsudku podal navrhovateľ. Navrhuje odvolaciemu súdu napadnutý rozsudok zrušiť a vec vrátiť súdu na nové konanie a ďalšie rozhodnutie. Poukazuje na to, že súd nesprávne posúdil právne vec a došlo k nesprávnym skutkovým zisteniam, nesprávne vyhodnotil jeho zdravotný stav, pretože v jeho schopnostiach a možnostiach nie je, aby naďalej vykonával prácu, ktorú doposiaľ vykonáva, čo má vplyv na výšku jeho príjmu. Návrh podal z dôvodu, že v blízkom čase ho čaká niekoľko operácií, ktoré okrem iného majú vplyv na výšku jeho zárobku, pretože očakávaná práceneschopnosť, ako aj rehabilitácia spôsobia pokles zárobku. Je pravdou, že nemal v čase rozhodnutia stanovený operačný zákrok, ten ho čaká 15.10.2019. Nie je v jeho schopnostiach a možnostiach platiť stanovené výživné. Predložil lekársku správu z endokrinologickej ambulancie (č.l. 293) a pneumologickej ambulancie (č.l. 294), ortopedického oddelenie (č.l. 294).

8. Osoba oprávnená z vyživovacej povinnosti vo svojom vyjadrení k odvolaniu uviedla, že navrhuje potvrdiť napadnutý rozsudok ako vecne správny. Poukazuje na to, že navrhovateľ neuviedol žiadne argumenty v podanom odvolaní, prečo považuje právne posúdenie za nesprávne, akú inú právnu normu by na skutkový stav odvolací súd mal použiť. Návrh bol podaný 30.08.2017, kedy očakával zníženie príjmu. To znamená, že navrhovateľ už 2 roky tvrdí, že nie je schopný platiť výživné z dôvodu zníženia príjmov, ktoré očakáva v budúcnosti po absolvovaní niekoľkých operácií. Z predložených lekárskejších správ nevyplýva, aby ho čakali v blízkej budúcnosti termíny operácií, nepreukázal svoju dlhodobú práceneschopnosť, ktorá by znamenala zníženie jeho príjmov, pričom mzdové listy navrhovateľa preukázali, že bol za posledné dva roky práceneschopný iba 7 dní. Uplatňuje si náhradu trov odvolacieho konania vo výške 316,94 Eur.

9. V priebehu odvolacieho konania navrhovateľ predložil odvolaciemu súdu záznam o uplatnení nároku na dôchodok zo dňa 21.01.2020, podľa ktorého bola spísaná na Sociálnej poisťovni, v pobočke Poprad žiadosť o dôchodok navrhovateľa.

IV. Hodnotenie odvolacieho súdu

10. Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“) po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 362 ods. 1 C.s.p.), oprávneným subjektom - účastníkom konania v ktorého neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 359 C.s.p.) proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie, proti ktorému zákon odvolanie pripúšťa (§ 355 ods. 2 v spojení s § 357 písm.d/,g/ C.s.p.) po skonštatovaní, že podané odvolanie má zákonné náležitosti (§ 127 a § 363 C.s.p.), preskúmal napadnuté rozhodnutie bez viazanosti rozsahom (§ 65 CMP) a dôvodmi odvolania (§ 66 CMP), bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 329 ods. 1 C.s.p.), keď deň vyhlásenia rozsudku bol zverejnený minimálne 5 dní vopred na úradnej tabuli súdu a v elektronickej podobe na webovej stránke súdu v ten istý deň, ako sa vyvesil na úradnej tabuli a dospel k záveru, že boli splnené podmienky pre potvrdenie napadnutého rozsudku podľa ustanovenia § 387 ods. 1 C.s.p.

11. Súd prvej inštancie v dostatočnom rozsahu zistil skutočný stav a zo zistených skutočností prijal správny právny záver. Keďže ani v priebehu odvolacieho konania sa na týchto skutkových a právnych zisteniach nič nezmenilo, odvolací súd si osvojil náležité a presvedčivé odôvodnenie rozhodnutia súdom prvej inštancie, na ktoré v plnom rozsahu odkazuje (§ 387 ods. 2 C.s.p.) a vo vzťahu k odvolacím námietkam uvádza nasledovne.

12. Odvolací súd v odvolacom konaní posúdil relevantnosť konkrétnych odvolacích dôvodov uplatnených navrhovateľom do uplynutia lehoty pre podanie odvolania. Predmetom odvolacieho konania je preskúmanie správnosti postupu a rozsudku súdu prvej inštancie, ktorým návrhu osoby povinnej z výživného nevyhovel. Odvolateľ namieta správnosť záverov súdu prvej inštancie vo vzťahu k skutkovým zisteniam a správnosť právneho záveru.

13. Po oboznámení sa s obsahom súdneho spisu odvolací súd uvádza, že súd prvej inštancie správne vyhodnotil neexistenciu dôvodov pre zmenu pôvodného rozsudku o výške výživného pre plnoletého Juraja zo strany osoby povinnej platiť výživné v zmysle § 78 ods.1 a § 121 CMP a to z hľadiska vyhodnotenia dôvodov tvrdených navrhovateľom o zmene pomerov na jeho strane ako rodiča povinného platiť výživné. Ohľadne skutkových otázok posudzovaných súdom prvej inštancie považuje odvolací súd skutkový záver ohľadne príjmov otca, jeho zdravotného stavu a z toho vyplývajúcich možnosti a schopnosti platiť výživné na syna za správny čo v konečnom dôsledku znamená už konštatovaný správny právny záver.

14. Zo skutočného stavu zisteného súdom prvej inštancie vyplývajú nasledujúce závery. Osoba oprávnená z výživného nepretržite študuje na vysokej škole, doposiaľ nenadobudla schopnosť sa sama živiť. Osoba povinná z výživného, nie je zárobkovo činná. Výživné bolo naposledy určené v roku 2016 rozsudkom Okresného súdu Bratislava IV. č.k. 25P/72/2014-203 z 27.04.2015 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Bratislave č.k. 11CoP/439/2015-281 z 27.09.2016. V čase rozhodnutia súdu bola osoba oprávnená z výživného študentom strednej školy, a súd vychádzal z príjmov otca, ktorý v roku 2013 dosahoval 369,38 Eur priemerne mesačne a v marci 2015 dosahoval jeho príjem 550,- Eur mesačne. Matka osoby oprávnenej z výživného poberala dávky v hmotnej núdzi vo výške 208,90 Eur. Z príjmu osoby povinnej platiť výživné 550,- Eur mesačne bola určená vyživovacia povinnosť v rozsahu 150,- Eur mesačne. V čase rozhodnom pre posúdenie nových pomerov je navrhovateľ zamestnaný. Pracuje v spoločnosti DUEBI s.r.o. Nová Lesná od 15. 03.2017 ako čašník a nočný vrátnik. Pre zvýšenie príjmov si privyrába, chodí pracovať brigádnicke na stužkové slávnosti a na svadby. Vychádzajúc z opisov mzdových listov otca u zamestnávateľa, tak v roku 2017 odpracoval 10 mesiacov u tohto zamestnávateľa, jeho priemerná mesačná čistá mzda bola vo výške 535,- Eur (č.l. 260-261). V roku 2018 čistá mzda vo výške 535,- Eur (č.l.262) a za 4 mesiace roku 2019 vo výške 570,- Eur čistá mzda (č.l. 264).

15. Podľa § 121 CMP, rozsudky o úprave výkonu rodičovských práv a povinností a výžive maloletých a o priznaní, obmedzení alebo o pozbavení rodičovských práv a povinností alebo o pozastavení ich výkonu možno zmeniť alebo zrušiť aj bez návrhu, ak sa zmenia pomery.

Podľa § 217 ods. 1 veta prvá CSP, pre rozsudok je rozhodujúci stav v čase jeho vyhlásenia.

16. Pre rozhodnutie o návrhu na zmenu vyživovacej povinnosti určenej predchádzajúcim právoplatným rozhodnutím súdu je potrebné mať na zreteli ust. § 230 C.s.p. i ust. § 78 ods. 1 zákona č.36/2005 Z.z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o rodine“). C.s.p. v uvedenom ustanovení určuje, že len čo sa vo veci právoplatne rozhodlo, nemôže sa prejednať znova (prekážka

res iudicata - veci rozhodnutej).CMP však počíta s prípadmi, keď nie je objektívne možné túto zásadu dodržať, konkrétne ust. § 121 CMP, ktoré umožňuje zmenu rozsudku o výživnom, ak sa zmenili pomery. Za zmenu pomerov možno považovať okolnosti, ktoré sú rozhodujúce pre výšku a ďalšie trvanie rozsahu vyživovacej povinnosti (zásada „rebus sic stantibus“).

17. Pri rozhodovaní o zmene výživného na účely zisťovania pomerov je potrebné porovnať okolnosti v čase vydania predchádzajúceho rozhodnutia s okolnosťami v čase nového rozhodnutia, pričom predpokladom takejto zmeny je výrazná a trvalá zmena pomerov, či už na strane oprávneného alebo na strane povinného rodiča. V zmysle judikatúry je potrebné prihliadnuť na všetky okolnosti, ktoré by mohli odôvodniť zmenu výživného. Len vtedy môžu byť dôvodom na zmenu vyživovacej povinnosti, keď sa závažnejším spôsobom prejavia v pomeroch účastníkov v porovnaní s ich pomermi v čase vyhlásenia predchádzajúceho rozsudku. Relevantné pre rozhodnutie o podanom návrhu na zvýšenie výživného je nielen to, či sa výrazne, trvalo, nie krátkodobo alebo nepatrne zmenili okolnosti na strane oprávneného, ako aj na strane povinného rodiča, ktoré boli podkladom pre predchádzajúce rozhodnutie o výživnom.

18. Odvolací súd skúmal výsledky vykonaného dokazovania súdu prvej inštancie, pričom zistil, že na strane povinnej osoby nedošlo v období rokov 2017, 2018, 2019 k zníženiu jej príjmov v porovnaní s časom pôvodného rozhodovania. Odvolací súd reflektuje existenciu zdravotných problémov na strane navrhovateľa, však to nespôsobilo zmenu príjmov navrhovateľa. S prihliadnutím na zistený príjem a príjem na základe dohôd o vykonaní práce dosahuje výšku príjmov, z ktorej možno hradiť doposiaľ určené výživné. Nie je preto dôvodné ani s prihliadnutím na príjmové pomery navrhovateľa pristúpiť k zníženiu výživného, či k jeho zrušeniu, keďže osoba oprávnená nie je nateraz schopná samostatne sa živiť.

19. Pokiaľ ide o predložené lekárske správy zo strany navrhovateľa, z ktorých má vyplývať tvrdená zmena rozhodná pre zníženie rozsahu doposiaľ stanoveného výživného, tak tie boli predkladané súdu v priebehu súdneho konania. Vyplýva z nich, že má navrhovateľ poškodené krčné nervové korene, poškodenie bedrových a krížových nervových koreňov a syndróm karpálneho tunela (č.l. 271 - lekárska správa neurologickej ambulancie MUDr. A. F. C.). Ďalej z ortopedickej ambulancie zo záverov lekárskej správy vyplýva, že má diagnostifikovaný poškodený kolenný kĺb - meniskus. Z lekárskej správy z endokrinologickej ambulancie zo dňa 17.12.2015 a 22.03.2017 vyplýva, že lekár odporúča ponechať menovaného bez liečby. Správne súd vyhodnotil závery daných správ pokiaľ konštatoval, že nedošlo k zmene zdravotného stavu navrhovateľa v takom rozsahu, že to zmenilo jeho možnosti a schopnosti platiť výživné vo výške 150,- Eur mesačne. Z daných dôkazov nevyplýva znížená pracovná miera schopnosti. Potencionálne liečebné zákroky a operačné liečby sú očakávané v budúcnosti. Nedá sa predpokladať čas ich realizácie, doba liečenia a miera zníženia schopnosti a možnosti navrhovateľa tak, aby bolo možné prijať záver o podstatnej a trvalej zmene pomerov rozhodných pre zmenu výšky výživného, ktoré je doposiaľ určené.

20. Od poslednej úpravy výživného sa zmenili pomery na strane osoby oprávnenej z výživného. V tom čase maloletý R., neskôr plnoletý navštevoval strednú školu, v súčasnosti je študentom vysokej školy v F.. Jeho náklady na život prirodzene vzrástli nielen ich zvýšeným vynakladaním na stravu, či ošatenie, ale objektívne sú podmienené aj nástupom na vysokú školu. Úhradu výdavkov spojených so štúdiom na vysokej škole znáša osoba oprávnená, ktorá je poberateľom sociálneho štipendia práve s prihliadnutím na pomery osôb, ktoré sú povinné z výživného.

21. Za daného stavu odvolací súd potvrdil napadnutý rozsudok ako vecne správny postupom vyplývajúcim z ustanovenia § 387 ods. 1 C.s.p. v spojení s ustanovením § 2 ods. 1 CMP.

22. O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd v zmysle ustanovenia § 52 CMP, podľa ktorého žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak. Odvolací súd zároveň nevzhladol dôvod, pre ktorý by bolo spravodlivé priznať náhradu trov konania niektorému z účastníkov v zmysle ustanovenia § 55 CMP. Osoba oprávnená z výživného podala návrh na priznanie trov odvolacieho konania. Poukazujúc na to, že je to vzhľadom na okolnosti prípadu spravodlivé tvrdiac, že návrh ako aj odvolanie sú zjavné neopodstatnené.

23. Aplikácia ustanovenia § 55 CMP predstavuje výnimku zo všeobecného pravidla. Domnievame sa, že pokiaľ prišlo k uplatneniu nároku na náhradu trov konania a súd rozumie, že sú tu okolnosti, s ohľadom

na ktoré je spravodlivé náhradu trov konania priznať, umožniť účastníkovi, ktorý má byť zviazaný na náhradu trov konania, na túto skutočnosť vopred upozorniť a dať mu priestor na predstavenie prípadných opačných argumentov (porovnaj rozhodnutie Ústavného súdu ČR, II. ÚS 828/2006).

24. Pri hodnotení kritéria, že je to s ohľadom na okolnosti prípadu spravodlivé sú dôležité nielen osobné a majetkové pomery účastníkov, ale relevantnými sú okolnosti prejednávanej veci. Podaný návrh a následne odvolanie nie je možné považovať za šikanózný návrh, zjavné neopodstatnený napriek tomu, že bol zamietnutý. Dôvody o zdravotnom stave navrhovateľa existovali a existujú. Navrhovateľ ich subjektívne vníma a pociťuje ako zmenu pomerov a vyvodzuje z nich neschopnosť platiť výživné vo výške 150,- Eur mesačne. Tieto dôvody ním tvrdené a preukazované neboli vyhodnotené súdmi ako podstatná a trvala zmena pomerov v súlade s príslušnými zákonnými ustanoveniami. Neznamená to však, že sú to vážne dôvody pre priznanie náhrady trov odvolacieho konania navrhovateľovi. Osobné a majetkové pomery navrhovateľa dovoľujú platiť výživné a navyše zostáva mu ešte doplatiť dlžné výživné podľa rozhodnutia Okresného súdu Bratislava IV. č.k. 25P/72/2014-203 z 27.04.2015 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Bratislave č.k. 11CoP/439/2015-281 z 27.09.2016. Odvolací súd tak nezhliadol dôvody pre priznanie náhrady trov odvolacieho konania navrhovateľovi.

25. Rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu v pomere hlasov 3 : 0 (§ 3 ods. 9 zákona číslo 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov § 393 ods. 2 C.s.p.).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 C.s.p.).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).